МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Галузі знань: 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Магістр, спеціальність 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», предметна спеціальність 014.01 «Середня освіта (*Українська мова і література*)»; вчитель української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти, викладач закладу вищої освіти.

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
Голова вченої ради _____ проф. Є. Ю. Соболь
(протокол № 16 від 08 лютого 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2023 р.

Ректор _____ проф. Є.Ю. Соболь
(наказ №237/1 - ул від 9 лютого 2023 р.)

Кропивницький – 2023

ЛИСТ–ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарант програми, професор кафедри
української філології та журналістики ……(проф. Г. Д. Клочек)
протокол №12/1 від 06 лютого 2023 р.

Завідувач кафедри української філології
та журналістики…….. (доц. О. Л. Кирилюк)
протокол №12/1 від 06 лютого 2023 р.

В.о. завідувача кафедри германських мов,
зарубіжної літератури
та методик їхнього навчання ……(проф. М. В. Фока)
протокол №7/1 від 06 лютого 2023 р.

Декан факультету української філології,
іноземних мов та соціальних комунікацій……(доц. О. М. Габелко)
протокол №3/1 від 07 лютого 2023 р.

Стейкхолдер, директор НВО «Спеціалізований
навчальний заклад «Гармонія»
гімназія ім. Т. Г. Шевченка – ЦПВ «Контакт»……..(Г. Г. Война)

Стейкхолдер, директор Комунального закладу
«Ліцей «Лідер» Кропивницької міської ради……(О. О. Дубівка)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)» та галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка» (далі – ОП).

Враховуючи специфіку підготовки здобувачів освіти до працевлаштування, ОП розроблена з урахуванням вимог:

- законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» та «Про повну загальну середню освіту»; постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»;
- спирається на нормативні документи, які визначають розроблення складових системи стандартів вищої освіти та регламентують провадження освітньої діяльності в закладах вищої освіти України, на підставі Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України № 600 від 01.06.2017 р.;
- Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.12.2020 № 2736;
- Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.03.2021 № 610.

Під час розроблення ОП, зокрема при визначенні загальних та спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, використовувався доробок проекту Європейського Союзу «Tuning Educational Structures in Europe (TUNING)».

За рекомендаціями стейкхолдерів до ОП були внесені зміни та доповнення.

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Клочек Григорій Дмитрович,** доктор філологічних наук, 10.01.05 – теорія літератури, професор, професор кафедри української філології та журналістики; гарант програми (*керівник робочої групи, гарант ОП*);
2. **Фока Марія Володимирівна,** доктор філологічних наук, 10.01.05 – порівняльне літературознавство, 10.01.06 – теорія літератури, доцент, завідувач кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методики їх викладання;
3. **Кирилюк Ольга Леонідівна,** доктор філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, доцент, завідувач кафедри української філології та журналістики;
4. **Демешко Інна Миколаївна,** кандидат філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, доцент, доцент кафедри української філології та

журналістики;

5. **Гольник Оксана Олександрівна,** кандидат філологічних наук, 10.01.01 – українська література, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики;

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкголдерів:

1. **Соболь Валентина Олександрівна** – професор, доктор габілітований кафедри україністики Варшавського університету

1. Профіль освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)» та галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка; факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій; кафедра української філології та журналістики; кафедра германських мов, зарубіжної літератури та методики їх викладання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Магістр Освітня кваліфікація – Магістр, спеціальність 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», предметна спеціальність 014.01 «Середня освіта (*Українська мова і література*)»; Професійна кваліфікація – Вчитель української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти, викладач закладу вищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)» та галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Акредитована Сертифікат про акредитацію спеціальності УД 12017270, дійсний до 01.07.2026
Цикл/ рівень	Другий (магістерський) рівень НРК України – 7 рівень, FQ – EHEA – другий цикл; EQF–LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, або магістра, або спеціаліста зі спеціальності 014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)» або спорідненої спеціальності. Для вступників за іншою спеціальністю ЦДУ ім. В. Винниченка встановлює додаткові вимоги щодо строків навчання, включення

	додаткових обов'язкових освітніх компонентів до індивідуального навчального плану здобувача освіти.
Мова(и) викладання	українська, англійська (на окремих освітніх компонентах)
Термін дії освітньої програми	Чинність цієї ОП поширюється на весь період навчання студентів, які розпочали навчання до 31 грудня 2025 року, або у разі оновлення - до дати чергового оновлення ОП, яка буде оприлюднена окремо
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	https://cusu.edu.ua/ua/department-of-journalism-publishing-and-editing/osvitno-profesiina-prohrama
2 – Мета освітньої програми	
Формування та розвиток інтегральної, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей освітньої програми в контексті професійної діяльності вчителя української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти, викладача закладу вищої освіти.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) Предметні спеціальності: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література); 014.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література) ***Об'єкт вивчення**:* освітній процес на другому (базова середня освіта), третьому (профільна середня освіта) рівнях загальної середньої освіти, лінгвістичний і літературознавчий освітній дискурси, основні мовно-дидактичні та літературно-освітні теорії, концепції, ідеї, інноваційні технології навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури в закладах вищої освіти. ***Цілі навчання**:* набуття здобувачами освіти здатності розв'язувати дослідницькі та/або інноваційної задачі у сфері загальної середньої та вищої освіти.

	Теоретичний зміст *предметної області:* спеціалізовані концептуальні та інноваційні засади процесу навчання, виховання та розвитку здобувачів другого (базова середня освіта) та третього (профільна середня освіта) рівнів загальної середньої освіти, інтегрованих навчальних курсів лінгвістичного та літературного спрямування в закладах вищої освіти. ***Методи, методики*** *та технології:* теоретичні та емпіричні методи наукового пізнання (філософські, загальнонаукові, конкретно наукові), методи педагогічних досліджень. Освітні технології і методики формування професійних компетентностей, моніторингу професійної педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, здатності до самоорганізації професійної педагогічної діяльності, професійного зростання, рефлексії, проведення дослідницької діяльності за фахом, ефективних способів партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу в умовах відкритості закладу освіти та мінливості соціокультурного середовища. ***Інструменти й обладнання***: мультимедіа-, проєкційна апаратура (проєктори, екрани); комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі; програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання); бібліотечні фонди (підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література), необхідні для формування професійних компетентностей; використання баз інших установ для проведення педагогічної практики
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (для магістра). Прикладна – націлена на набуття професійних навичок та вмінь навчання здобувачів освіти в сфері загальної середньої та вищої освіті; підготовка до професійної діяльності в галузі «Освіта/Педагогіка»; містить курси з філософії наукового пізнання, педагогіки та методики викладання в закладах вищої освіти, передбачає загальномовні та загальнолітературні дисципліни (теорія літератури, загальне мовознавство), курси з англійської мови і зарубіжної літератури (сучасна зарубіжна література та технології її навчання, англійська література, теоретичний

	курс англійської мови, практика усного та писемного мовлення), методичних дисциплін (сучасні освітні технології у викладанні української мови та літератури, технології навчання англійської мови). Водночас вагома частина освітніх компонентів практико-орієнтована в контексті майбутньої професійної діяльності вчителя української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти, викладача ЗВО за цими ж напрямами передбачає навчальну практику-тренінг із засобів дистанційної освіти, виробничі практики в закладах загальної середньої та вищої освіти тощо. Наукова складова передбачає виконання науково-педагогічного дослідження за темою магістерської роботи із розроблення сучасних методів, методик або технологій навчання української мови і літератури в закладах загальної середньої або вищої освіти.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	ОП спрямована на здобуття вищої педагогічної освіти на другому (магістерському) рівні в галузі 01 «Освіта/Педагогіка» зі спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» за предметною спеціальністю – 014.01 «Українська мова і література», 014.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література) в контексті професійної підготовки вчителів української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури ЗЗСО та ЗВО, які зможуть: – використовувати та розробляти сучасні методи, методики та технології навчання української, англійської мов, української та зарубіжної літератур у закладах загальної середньої та вищої освіти; – розробляти та впроваджувати інноваційні освітні, навчальні програми та методики й технології навчання; – проводити науково-дослідницьку роботу з методики навчання й викладання української мови і літератури. *Ключові слова*: середня освіта; українська мова і література, англійська мова і зарубіжна література; сучасні методи, методики та технології навчання; науково-дослідницька робота з методики навчання й викладання української мови і літератури.

<table>
<tr><td>Особливості програми</td><td>Програма вирізняється тим, що комбінує різні аспекти мовної та літературної освіти в ЗЗСО та ЗВО, зокрема підготовку майбутніх вчителів та викладачів української та англійської мов, української та зарубіжної літератури. Цей підхід до професійної освіти сприяє формуванню кваліфікованих фахівців, здатних розуміти та впроваджувати європейські інтеграційні процеси у сучасному українському освітньому середовищі.
Програма передбачає можливість співпраці з іншими університетами України та інших європейських країн на засадах національної та міжнародної академічної мобільності.
Це дозволить випускникам програми успішно працювати в різних типах закладів освіти та використовувати свої знання та навички для вирішення актуальних проблем освіти</td></tr>
<tr><td colspan="2">4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</td></tr>
<tr><td>Академічні права</td><td>Можливість навчання за програмами: НРК – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8.
Можливість здобуття освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
Набуття освітньої кваліфікації за іншою спеціальністю, частково в системі післядипломної освіти.</td></tr>
<tr><td>Придатність до працевлаштування</td><td>Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 “Класифікація видів економічної діяльності”):
<table><tr><td>Код</td><td>Найменування</td><td>ISIC</td></tr><tr><td>Секція P</td><td>ОСВІТА</td><td>P</td></tr><tr><td>Розділ 85</td><td>Освіта</td><td>85</td></tr><tr><td>Група 85.3</td><td>Середня освіта</td><td>852</td></tr><tr><td>Клас 85.31</td><td>Загальна середня освіта</td><td>8521</td></tr><tr><td>Група 85.4</td><td>Вища освіта</td><td>854</td></tr><tr><td>Клас 85.42</td><td>Вища освіта</td><td>8542</td></tr></table>
Професіонали, здатні виконувати професійні роботи згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 “Класифікатор професій”:
<table><tr><td>Код КП</td><td>Код ЗКППТР</td><td>Професійна назва роботи</td><td>Класифікація професій</td></tr></table></td></tr>
</table>

	<table><tr><td>23</td><td></td><td></td><td>Професіонали в галузі освіти та навчання</td></tr><tr><td>231</td><td></td><td></td><td>Викладачі закладів вищої освіти</td></tr><tr><td>2310</td><td></td><td>Викладачі закладів вищої освіти</td><td></td></tr><tr><td>2310.2</td><td></td><td>Викладач закладу вищої освіти</td><td></td></tr><tr><td>232</td><td></td><td></td><td>Викладачі закладів фахової передвищої освіти, професійної (професійно-техніч ної) освіти та вчителі закладів загальної середньої освіти</td></tr><tr><td>2320</td><td>-</td><td>Вчитель закладу загальної середньої освіти</td><td></td></tr></table> **Місця працевлаштування** – заклади загальної середньої освіти та заклади вищої освіти.
Подальше навчання	Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (8 рівня НРК, третього циклу FQ-EHEA та 8 рівня EQF-LLL); освітньому рівні «Магістр» за програмами 7 рівня НРК України спорідненими спеціальностями галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» / або іншими спеціальностями відповідно до вимог чинного законодавства України та/або набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих .
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання та навчання на ОП ґрунтується на сучасних підходах, які роблять студентів активними учасниками освітнього процесу, а не пасивними слухачами. З-поміж цих підходів привалюють такі: ***Професійно орієнтований підхід*:** студенти досліджують актуальні проблеми, генерують ідеї та знаходять шляхи їх вирішення в контексті майбутньої професійної діяльності. ***Студентоцентрований підхід*:** навчання будується навколо потреб та інтересів студентів, заохочуючи їх до самостійності та ініціативи. **Форм організації навчання:** лекції, семінари, практичні та лабораторні практикуми, виконання індивідуальних робіт, розв’язування ситуаційних та професійно орієнтованих завдань, тренінгів, кейсів, виконання проектів, дослідницьких робіт під керівництвом викладача, консультації, самопідготовку та самостійну роботу, навчальні та педагогічні практики тощо. **Сучасні методики та технології навчання:** адаптивне навчання, розвивальне навчання,

	самонавчання, студентоцентроване навчання, компетентнісний підхід, контекстне (професійно орієнтоване) навчання, технології інтегрованого навчання, електронне навчання, системний підхід до методичної підготовки майбутніх вчителів та викладачів. ***Особливості:*** **Лекції:** ***Інтерактивні:*** лекції не лише дають знання, але й стають платформою для дискусій та обміну думками. ***Використання сучасних технологій:*** лекції можуть супроводжуватися презентаціями, відео, інтерактивні дошки, онлайн-ресурсами та іншими цифровими засобами. **Практичні та семінарські заняття:** ***Різноманітні методи:*** використовуються кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка презентацій, фреймове навчання й інше. **Застосування знань на практиці:** студенти вчаться застосовувати отримані знання, розвивати аналітичні та комунікативні навички, працювати в команді. **Підтримка студентів:** Інформаційна підтримка щодо участі в конкурсах, олімпіадах, грантах. Сприяння науковій діяльності студентів. **Доступ до ресурсів:** ***Університетське віртуальне навчальне середовище (Google Classroom):*** доступ до всіх освітніх ресурсів та навчально-методичного забезпечення для самостійної роботи на платформі Google Workspace for Education. **Моніторинг та оновлення:** ***Програми освітніх компонентів постійно переглядаються:*** для забезпечення їх відповідності потребам студентів, роботодавців та інших стейкхолдерів.

Оцінювання	Накопичувальна система, що передбачає оцінювання студентів за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЄКТС (ECTS), за всіма видами аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності, спрямованими на опанування навчального навантаження програми Види оцінювання: поточне оцінювання, поточний контроль, усний екзамен, письмовий екзамен, тестування, кваліфікаційний екзамен зі

	спеціальності ОП (охоплює дисципліни циклу професійної підготовки), захист кваліфікаційної роботи з української мови та літератури та/або методик їхнього навчання, заліки з навчальних (практик-тренінгів «Засоби дистанційної освіти», «Мовно-літературна освіта в контексті НУШ») та виробничих (педагогічних практик в закладах загальної та вищої освіти). Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену та захисту дипломної (кваліфікаційної) роботи. Кваліфікаційний екзамен має на меті встановлення освітньої та професійної кваліфікації і містить завдання для визначення результатів навчання з практики усного та писемного мовлення, англійської літератури. Теоретичного курсу англійської мови, технологій навчання англійської мови в закладах середньої та вищої освіти, зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти: аналізу твору, сучасних технологій навчання. Форми оцінювання: усна (опитування), письмова (есе, тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання, реферати), колоквіуми; презентація наукової роботи; захист лабораторних робіт та індивідуальних завдань, заліки, екзамени, кваліфікаційний екзамен, комбінована (звіти про результати виробничих практик і їхні захисти, презентації, портфоліо); само- та взаємооцінювання, попереднє, поточне, тематичне, підсумкове (семестрові екзамени), заключне (атестація). Для контролю знань застосовується такі шкали оцінювання: 4-бальна національна шкала («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); 2-рівнева національна шкала («зараховано», «незараховано»); 100-бальна та шкала ECTS (A,B, C, D, E, FX, F)
6 - Програмні компетентності	
Інтегральні компетентаість	**ІК.** Здатність розв’язувати дослідницькі та або інноваційні завдання щодо навчання української мови й літератури, англійської мови і зарубіжної літератури у ЗЗСО та ЗВО
Загальні компетентності (ЗК)	**ЗК 1.** Знання та розуміння предметної області і професійної діяльності. **ЗК 2.** Володіння навичками критичного мислення. **ЗК 3.** Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію.

	ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. **ЗК 5.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, у тому числі, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК 6.** Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, особистісного та професійного розвитку. **ЗК 7.** Здатність до виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості, застосовувати кращі практики у професійній діяльності, генерувати нові ідеї (креативність). **ЗК 8.** Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності. **ЗК 9.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети. **ЗК 10.** Здатність до застосування наукового світогляду в різних сферах життя, що ґрунтується на розумінні розвитку людського буття, суспільства, природи та духовної культури. **ЗК 11.** Здатність працювати автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості проявів недоброчесності
Фахові компетентності (ФК)	**ФК 1.** Здатність використовувати знання сучасних питань *української мови* в професійній діяльності, усвідомлювати значущість інтеграційних зв'язків з іншими *мовознавчими* дисциплінами. **ФК 2.** Здатність використовувати знання сучасних питань *української літератури* в професійній діяльності, усвідомлювати значущість інтеграційних зв'язків з іншими *літературознавчими* дисциплінами. **ФК 3.** Здатність використовувати знання теорії *зарубіжної літератури*, усвідомлювати значущість наукового світогляду як інтеграційного чинника з іншими *літературознавчими* дисциплінами. **ФК 4.** Здатність використовувати знання сучасних питань *англійської мови* в професійній діяльності, усвідомлювати значущість інтеграційних зв'язків з іншими *мовознавчими* дисциплінами.

	ФК 5. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності. **ФК 6.** Здатність використовувати загальні психолого-педагогічні, дидактичні, спеціальні та методичні знання про закономірності навчання філологічних дисциплін у професійній діяльності. **ФК 7.** Здатність реалізовувати практичні вміння: проєктувальні, конструктивні, адаптаційні, гностичні, мотиваційні, дослідницькі, професійно-комунікативні в сфері професійної діяльності. **ФК 8.** Здатність використовувати різні стратегії комунікації *державною мовою та англійською мовою* у сфері професійної діяльності та системного сприйняття педагогічної діяльності. **ФК 9.** Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в сфері професійної діяльності. **ФК 10.** Здатність створювати та застосовувати інноваційні технології в сфері професійної діяльності, в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях. **ФК 11**. Здатність до педагогічного партнерства в професійній та науковій діяльності, саморозвитку та навчання впродовж життя. **ФК 12.** Здатність управляти освітнім процесом у сфері професійної діяльності, що потребує нових стратегічних підходів, з урахуванням аспектів соціальної етичної відповідальності. **ФК 13.** Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері професійної діяльності. **ФК 14.** Здатність усвідомлювати перспективу власного професійного розвитку, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи подальшого професійного розвитку. **ФК 15.** Здатність провадити науково-педагогічні дослідження з теорії та методики навчання мовно-літературних дисциплін. **ФК 16.** Здатність провадити освітню діяльність у закладах вищої освіти.
7 – Програмні результати навчання (ПРН)	

ПРН 1. Мати спеціалізовані знання із сучасних питань *українського мовознавства*, що є основою для оригінального мислення і критичного осмислення проблем сучасної *мовознавчої* науки.
ПРН 2. Мати спеціалізовані знання із сучасних питань *українського літературознавства*, що є основою для оригінального мислення і критичного осмислення проблем сучасної *літературознавчої*.
ПРН 3. Мати спеціалізовані знання сучасних методів дослідження *англійської мови та зарубіжної* літератури, що є основою для оригінального мислення і критичне осмислення проблем сучасних розділів мовознавства та літературознавства.
ПРН 4. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності (спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) або галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, що є основою для оригінального мислення та проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань і процедур, критичне осмислення проблем у галузі освіти.
ПРН 5. Застосовувати уміння/навички розв'язання проблем навчання *мовознавчих та літературознавчих наук*, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.
ПРН 6. Інтегрувати знання *з мовознавства та літературознавства,* а також розв'язувати складні завдання в широких або мультидисциплінарних контекстах навчання *мови й літератури* або інтегрованих навчальних курсів мовно-літературного напряму в сфері професійної діяльності вчителя ЗЗСО та викладача ЗВО.
ПРН 7. Розв'язувати проблеми навчання *мови й літератури* у нових або незнайомих освітніх середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
ПРН 8. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів державною та іноземною мовами усно і письмово.
ПРН 9. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище для навчання *української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури* в закладах загальної середньої освіти або інтегрованих навчальних курсів мовно-літературної галузі в закладах вищої освіти, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.
ПРН 10. Розробляти навчально-методичне забезпечення та викладати освітні компоненти інтегрованих навчальних курсів *мовно-літературної галузі* в закладах вищої освіти.
ПРН 11. Планувати, організовувати і здійснювати науково-педагогічні дослідження з теорії та методики навчання *української мови і літератури, англійської мови і літератури*; аналізувати, узагальнювати й презентувати результати дослідження; робити обґрунтовані висновки.
ПРН 12. Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу.
ПРН 13. Об'єктивно оцінювати результати діяльності здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу в сфері професійної діяльності, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної

педагогічної діяльності. **ПРН 14.** Організовувати навчання *мовно-літературних дисциплін* та управляти освітнім процесом, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах. **ПРН 15.** Працювати самостійно та незалежно, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за їхні наслідки, діяти чесно та доброчесно, уникаючи плагіату та інших форм недоброчесної поведінки

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення*	Освітній процес на ОП забезпечують 10 штатних науково-педагогічних працівників (НПП) ЦДУ ім. В. Винниченка (100%), серед яких 3 доктори наук (40%) та 7 кандидатів наук (60%). НПП відповідають викладацькій та професійній кваліфікації для реалізації освітніх компонентів (ОК) ОП. Викладачі, які забезпечують ОПП, мають 4 і більше пунктів відповідно п.38 Ліцензійних вимог, достатньо фахових публікацій в наукових виданнях відповідного профілю; посібники, підручники, методичні рекомендації для здобувачів освіти; науково-популярні публікації з наукової та/або професійної тематики; НПП є керівниками наукових гуртків/ проблемних груп. Стратегія підвищення кваліфікації НПП відповідає чинній нормативній базі ЦДУ ім. В. Винниченка та побудована на таких принципах: – обов'язковість та періодичність проходження стажування і підвищення кваліфікації – прозорість процедур організації стажування та підвищення кваліфікації – моніторинг відповідності змісту програм підвищення кваліфікації завданням професійної діяльності – обов'язковість впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність – оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база університету забезпечує якісне та ефективне провадження освітньої діяльності на ОП. Стан приміщень відповідає санітарно-гігієнічним нормам та підтверджений відповідними документами, наявні усі необхідні структурні, фінансові, технічні ресурси, що відповідають діючим нормам і забезпечують проведення усіх

	видів навчальної та науково-дослідницької роботи студентів, передбачених ОП. До складу матеріально-технічної бази ОП входять: ***Навчальні корпуси:*** аудиторії, лабораторії, кабінети, комп'ютерні класи з доступом до Інтернету та зоною WiFi, бібліотека, універсальний читальний зал, сховище періодичних видань, музей природи, археологічний музей імені Нінель Бокій, Австрійська фахова бібліотека імені Бернгарда Штільфріда. ***Лабораторії та кабінети спеціального призначення:*** лінгафонна авдиторія, оснащені сучасним обладнанням, необхідним для досягнення програмних результатів навчання за ОП, методичним забезпеченням, вогнегасниками, журналами інструктажів та куточками техніки безпеки. Лекційні аудиторії та комп'ютерні лабораторії інтерактивними дошками та іншим мультимедійним обладнанням, які мають автоматизовані робочі місця з відповідними пакетами прикладних програм (зокрема ліцензованих): OpenOffice, 7-Zip, Internet Explorer, FreePascal, Mozilla Firefox, Foxit Reader. ***Інші об'єкти:*** – лекційні аудиторії, обладнані мультимедійним обладнанням; – спортивна та тренажерні зали; – зал скелелазіння; – зал атлетичної підготовки; – освітній простір KOWO центр (студентська ініціатива); – їдальня та пункти харчування; – гуртожитотки; – основне сховище (300 осіб) і 6 укриттів у підвальних приміщеннях (1450 осіб); – медпункт. Широкий спектр ***додаткових послуг та можливостей*** для студентів, зокрема: *Юридична клініка та психологічна служба*: надає студентам доступ до юридичної та психологічної допомоги. *Мовний центр*: допомагає студентам вдосконалити свої мовні навички. *Медіа-простір ЦДУ*: пропонує студентам місце для творчості, співпраці та спілкування. *Молодіжний театр "Резонанс"*: дає можливість

	студентам проявити себе у творчості та розвинути театральні навички. *Молодіжний центр*: організовує різноманітні заходи та події для студентів. *Санаторій-профілакторій «Юність»*: пропонує студентам оздоровчі послуги та профілактику захворювань. *База відпочинку «Буревісник»*: надає студентам можливість відпочити на природі. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів та забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти університет враховує потреби різноманітного студентського контингенту, зокрема: *студентів з досвідом*: університет пропонує спеціальні програми та послуги для студентів, які вже мають досвід роботи або навчання; *для студентів, які працюють*: університет пропонує гнучкі графіки навчання та інші послуги, які допомагають студентам поєднувати навчання з роботою; *студентів з особливими освітніми потребами*: університет пропонує адаптивні програми та послуги для студентів з інвалідністю або іншими особливими потребами. *Внутрішнє забезпечення якості освіти в університеті гарантує*, що: – усі необхідні ресурси відповідають цілям навчання: університет постійно оцінює та вдосконалює свої навчальні ресурси, щоб переконатися, що вони відповідають потребам студентів та допомагають їм досягти своїх цілей навчання; – ресурси є загальнодоступними: всі студенти мають рівний доступ до навчальних ресурсів університету; – студенти поінформовані про наявність ресурсів: університет надає студентам чітку та доступну інформацію про всі доступні їм навчальні ресурси. Матеріально-технічна база ОП постійно оновлюється та вдосконалюється з метою створення найкращих умов для навчання та розвитку здобувачів освіти, що відповідає вимогам їхньої майбутньої професійної діяльності.

9 – Академічна мобільність

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	ОП забезпечена навчально-методичною документацією з усіх видів навчальних занять, доступом кожного студента до бібліотечних фондів, електронних фахових журналів, електронних бібліотечних ресурсів світу і баз даних відповідно до повного переліку дисциплін навчального плану, електронних навчальних ресурсів, наявністю навчальних лабораторій для проведення занять з усіх дисциплін як обов'язкової, так і вибіркової частини ОП, наявністю методичних посібників і рекомендацій для проведення практик і підготовки до атестації. Студенти забезпечені базами проходження педагогічної практики (укладено угоди із закладами загальної середньої освіти м. Кропивницький та Кіровоградської області), закладами вищої освіти. З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану автоматизовану систему управління освітнім процесом. Ця система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: планування та організація освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності та ін. Продовжено угоду з компанією Microsoft щодо участі університету у MSDN Academic Alliance, оформлено підписку MSDN Premium, що дозволяє в повному обсязі забезпечити навчальні аудиторії такими ліцензійними продуктами як: Microsoft Windows XP, Office 2010, Windows Server, Visual Studio та інші. Крім того, університет має ліцензію для внутрішнього використання на StarOffice. Локальні мережі навчальних корпусів з'єднуються оптоволоконною лінією. 13 навчальних комп'ютерних лабораторій об'єднані в окремий навчальний домен. Серверна база комп'ютерної мережі складається з комплекту сучасних потужних серверів, у тому числі на основі багатоядерних Intel (R) Xeon (TM)CPU 3.00GHz 86_64. **Бібліотека ЦДУ:** Фонд: понад 1,5 мільйона книг, 300 тисяч періодичних видань, 800 тисяч електронних

	ресурсів. Доступ: читальні зали, абонементне обслуговування, міжбібліотечний абонемент, електронний каталог, доступ до електронних ресурсів. **Електронні ресурси:** – Офіційний сайт ЦДУ: https://cusu.edu.ua/ua/ – Електронні ресурси бібліотеки: електронний каталог, інституційний репозитарій, інші електронні ресурси та сервіси (https://cusu.edu.ua/ua/library-cusu, https://cusu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/struktura-biblioteky). – Система дистанційної освіти: Clasroom, Moodle-ЦДУ (https://moodle.cusu.edu.ua/), Wiki (https://wiki.cusu.edu.ua/). – Електронний каталог наукової бібліотеки: створений на основі системи Ірбіс (http://irbis.cusu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?LNG=uk&C21COM=F&I21DBN=BD2&P21DBN=BD2). – Університетський репозитарій: для розміщення наукових праць та методичних матеріалів викладачів університету (http://dspace.cusu.edu.ua/). – Моніторингові опитування: https://eq.cusu.edu.ua/ – Рекомендації щодо використання технологій дистанційного навчання: https://cusu.edu.ua/ua/component/content/article/942-studentu/15854-rekomendatsii-shchodo-poriadku-provedennia-zalikiv-ekzameniv-ta-atestatsii-z-vykorystanniam-tekhnolohii-dystantsiinoho-navchannia?Itemid=2342 – Цифрові сервіси для неформальної та інформальної освіти: https://cusu.edu.ua/ua/studentu/tsyfrovi-servisy-dlia-osvity-ukrainy **Навчально-методичні матеріали:** - Для забезпечення самостійної роботи та якісної підготовки студентів створено навчально-методичну базу на платформі Google Workspace for Education, що надає змогу студентам користуватися електронними версіями лекцій та практичних занять з мобільних пристроїв та домашніх комп’ютерів - кожен ОК має Classroom з дидактичними матеріалами: для

	самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни. На сторінці випускової кафедри https://www.cusu.edu.ua/ua/department-of-journalism-publishing-and-editing/prohramy-atestatsii доступні: робочі програми і силабуси навчальних дисциплін; наскрізні програми та робочі програми практик; методичні рекомендації з підготовки до атестації: щодо написання кваліфікаційних робіт, складання кваліфікаційного екзамену. На сайті університету у вільному доступі наявна інформація про: *1) інформаційне забезпечення студентської науки в університеті:* – Студентське наукове товариство https://cusu.edu.ua/ua/studentske-naukove-tovarystvo/diialnist-snt – Наукові конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, грантові програми https://cusu.edu.ua/ua/studentu/olimpiady-konkursy-naukovykh-robit-hrantovi-prohramy – «Студентський науковий вісник» https://cusu.edu.ua/ua/studentskyi-naukovyi-visnyk-kirovohradskoho-derzhavnoho-pedahohichnoho-universytetu-imeni-volodymyra-vynnychenka *2) інформація про додаткові навчальні можливості* – Мовний центр https://cusu.edu.ua/ua/litsenzovanyi-movnyi-tsentr-2 – Підготовка офіцерів запасу https://cusu.edu.ua/ua/studentu/military-department/zahalna-informatsiia – Курси та тренінги https://cusu.edu.ua/ua/pidgotovka – Обмін студентами https://cusu.edu.ua/ua/studentu/obmin-studentamy – Доступність навчання для маломобільних груп населення https://cusu.edu.ua/ua/osvita/inkliuzyvna-osvita 3) працевлаштування: – служба сприяння працевлаштуванню студентів і випускників https://cusu.edu.ua/ua/studentu/sluzhba-spriyannya-pratsevlashtuvannyu-studentiv-i-vipusknikiv *та інше:* – призначення стипендій https://cusu.edu.ua/ua/oholoshennia/1055-studentu/pryznachennia-stypendii – вирішення конфліктних ситуацій https://cusu.edu.ua/ua/studentu/vyrishennia-konfliktnykh-sytuatsii
10 – Академічна мобільність	

Національна кредитна мобільність	Можлива, за бажанням студента, на основі двосторонніх угод між Центральноукраїнським державним педагогічним університетом імені Володимира Винниченка та вітчизняними закладами освіти. Зокрема, укладено договори про співпрацю / угоди про співробітництво з: 1. Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини (№ 17/20 від 21.01.2020), строк дії договору: 21.01.2025. 2. Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка (від 27.09.2020), строк дії договору: 27.09.2025. 3. Глухівським національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка (№ 8 від 10.11.2022), строк дії договору: 10.11.2027. 4. Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника (№ 17с/22 від 17.02.2022), строк дії договору: 17.02.2027. 5. Сумським державним університетом (№ 16.01-2021м/0044 від 24.12.2021), строк дії договору: 24.12.2026. 6. Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича (від 11.01.2021), строк дії договору: 11.01.2026. 7. Національним університетом “Чернігівський колегіум” імені Т.Г.Шевченка (від 16.04.2021), строк дії договору: 16.04.2031. 8. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (№278 від 16.12.2020), строк дії договору: 16.12.2025. 9. Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського (від 11.03.2021), строк дії угоди: 11.03.2026. 10. Луцький національний технічний університет (від 18.01.2021), строк дії угоди: 18.01.2026. Порядок визнання та перезарахування результатів навчання студентів, права та обов'язки осіб, які беруть участь у програмах академічної мобільності, порядок звітності та оформлення документів за результатами їхнього навчання регламентує Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка. https://cusu.edu.ua/images/files-2023/%D0%92%D0%97%D0%AF%D0%9E/Academic_mobility_for_bachelors_and_magisters.pdf Студенти, які бажають взяти участь у програмах

	національної академічної мобільності, можуть звернутися до завідувача випускової кафедри по більш докладну інформацію та консультацію
Міжнародна кредитна мобільність	Можлива, за бажанням студента, на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки ЦДУ ім. В. Винниченка та угоди про подвійний диплом та зарубіжними закладами партнерами. Зокрема, укладено договори / угоди про співпрацю: 1. Вроцлавський університет (м. Вроцлав, Польща): *Угода про співпрацю безстрокова.* 2. Селезька академія (м. Катовіце, Польща): *Договір від 22.12.2022 на 5 років* (*вважається продовженим на той самий термін і на тих самих умовах, якщо за 1 місяць до закінчення терміну дії Договору, жодна із сторін не заявить про його припинення або зміну*) 3. Університет бізнесу в Катовіце (Верхньоселезька академія ім. Войцеха Корфанти в Катовіце) (м. Катовіце, Польща): *Договір укладено на невизначений час.* 4. Університет Суспільних наук (м. Лодзь, Польща): *Угода про співпрацю безстрокова.* 5. WSG University in Bydgoszcz (м. Бидгощ, Польща): *Угода про академічну співпрацю безстрокова.* Порядок участі, визнання та перезарахування результатів навчання студентів, права та обов'язки осіб, які беруть участь у програмах міжнародної кредитної мобільності, порядок звітності та оформлення документів за результатами їхнього навчання регламентують: – Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка; https://cusu.edu.ua/images/files-2023/%D0%92%D0%97%D0%AF%D0%9E/Academic_mobility_for_bachelors_and_magisters.pdf – Положення про програму обміну студентами; https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D1%83_%D0%BE%D0%B1%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%83_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B8_%D0%A6%D0%94%D0%A3.pdf – Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю

	Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F__%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B1%D1%96%D1%80_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2_%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D0%A6%D0%94%D0%A3.pdf. Студенти, які бажають взяти участь у програмах міжнародної академічної мобільності, можуть звернутися до наукового відділу (сектор міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами) https://cusu.edu.ua/ua/vmz/diialnist-viddilu або на випускову кафедру за більш детальною інформацією та консультаціями.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

1. Обов'язкові освітні компоненти

Цикл професійної підготовки

1.1. Дисципліни професійної підготовки

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
ОК ПП-1	Філософія наукового пізнання (англійською мовою)	3	Залік
ОК ПП-2	Педагогіка та методика викладання в ЗВО	3	Залік
ОК ПП-3	Сучасні освітні технології у викладанні української мови та літератури	3,5	Залік
ОК ПП-4	Теорія літератури	3,5	Екзамен
ОК ПП-5	Загальне мовознавство	4	Екзамен
ОК ПП-6	Сучасна зарубіжна література та технології її навчання	3	Д-залік
ОК ПП-7	Англійська література	3	Екзамен
ОК ПП-8	Теоретичний курс англійської мови	4	Екзамен
ОК ПП-9	Технології навчання англійської мови	3	Д-Залік
ОК ПП-10	Практика усного та писемного мовлення	5	Екзамен
	Всього	**34,5**	
1.2. Дисципліни практичної підготовки			
	Мовно-літературні практики	7,5	Екзамен
ОК ПП-11	Проблемні аспекти сучасного мовознавства	3,5	Екзамен
ОК ПП-12	Практика навчального аналізу літературного твору	4	Екзамен
ОК ПП-13	Навчальна практика-тренінг «Засоби дистанційної освіти»	1,5	Залік
ОК ПП-14	Виробнича практика	4,5	Д-Заліки
	Виробнича практика в закладах загальної середньої освіти	10,5	Д-Залік
ОК ПП-15	Виробнича практика в закладах вищої освіти	7,5	Д-Залік

	Всього	**27**	
1.3. Кваліфікаційна робота			
ОК ПП-16	Написання дипломної (кваліфікаційної) роботи	3	
	Усього	3	
2. Вибіркові освітні компоненти			
ОК ВК1	Дисципліна з каталогу	4,5	Залік
ВК2	Дисципліна з каталогу	4,5	Залік
ВК3	Дисципліна з каталогу	4,5	Залік
ВК4	Дисципліна з каталогу	4,5	Залік
ВК 5	Дисципліна з каталогу	4,5	Залік
	Всього	**22,5**	
Атестація			
А-1	Підготовка та захист дипломної (кваліфікаційної)роботи	1,5	
А-2	Кваліфікаційний екзамен	1,5	
	Всього	**3**	
	РАЗОМ теоретичної підготовки	**60**	
	РАЗОМ практичної підготовки	**30**	
	РАЗОМ теоретичної і практичної підготовки	**90**	

2.2 Структурно-логічна схема ОП

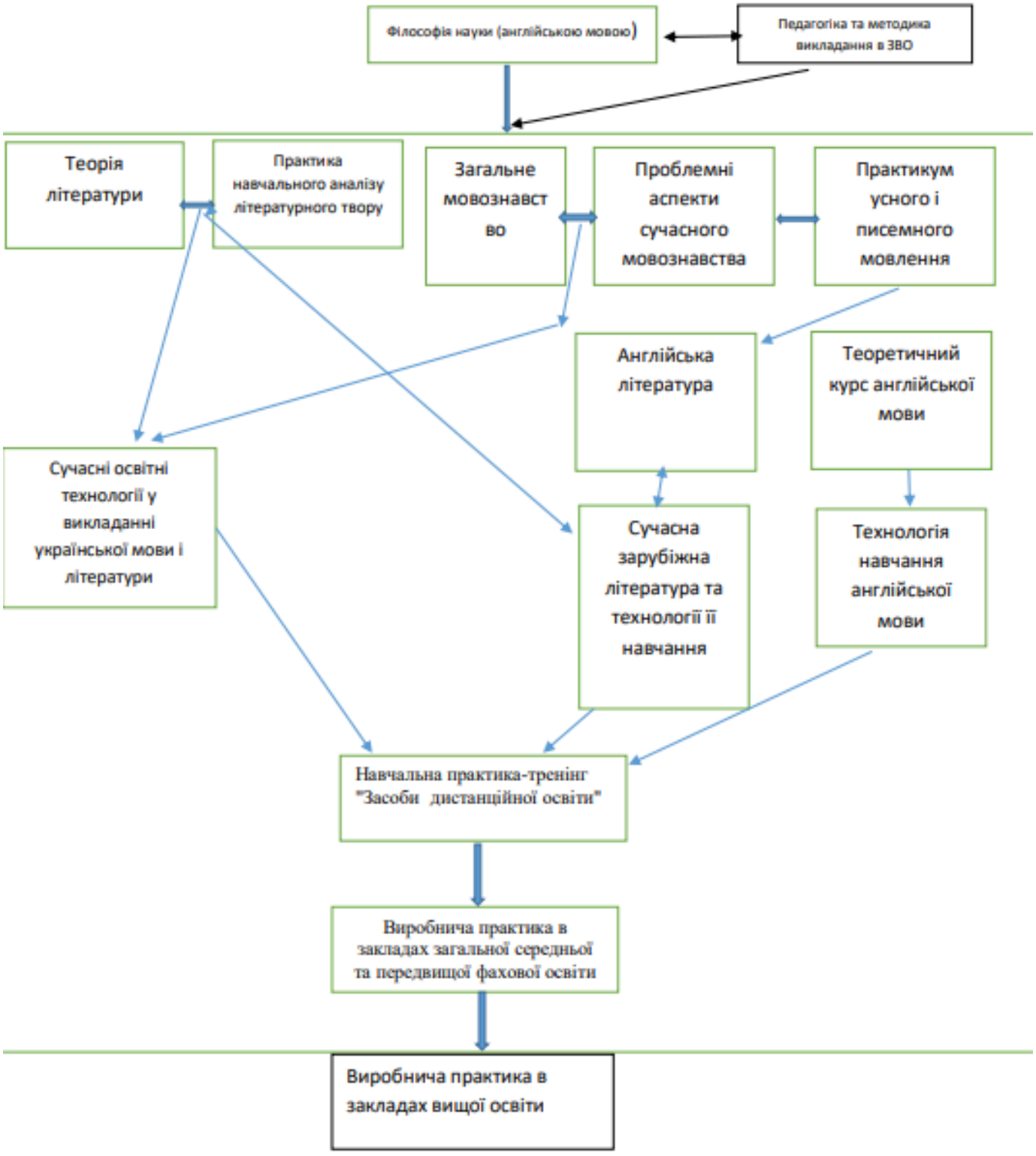

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «*Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»* другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта освіта (за предметними спеціальностями)» предметною спеціальністю 014.01 «Середня освіта (*Українська мова і література*)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» передбачає оцінювання програмних результатів навчання ОП щодо присудження освітньої та професійних кваліфікацій, визначених цією ОП та здійснюється за такими формами:

Форми атестації здобувачів вищої освіти	За ОП здійснюється у формі публічного захисту дипломної (кваліфікаційної) роботі та кваліфікаційного екзамену за спеціальністю 014 «Середня освіта освіта (за предметними спеціальностями)» предметною спеціальністю 014.01 «Середня освіта (*Українська мова і література*)»
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дипломна (кваліфікаційна) робота передбачає розв'язання дослідницької та/або інноваційної задачі з методики навчання української мови і літератури У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.
Вимоги до кваліфікаційного екзамену	Кваліфікаційний екзамен за спеціальністю 014.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література) передбачає оцінювання результатів навчання, визначених цією ОП

Завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації:
Магістр, спеціальність 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», предметна спеціальність 014.01 «Середня освіта (*Українська мова і література*)», галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»; професійна кваліфікація: вчитель української мови і літератури, англійської мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти, викладач закладу вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і публічно згідно з Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

3. Вимоги професійних стандартів

Повна назва та реквізити відповідного Професійного стандарту	Особливості освітньої програми, пов'язані з наявністю Професійного стандарту
Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого	У спеціальних (фахових, предметних) компетентностях освітньої програми враховано професійні компетентності вчителя закладу загальної середньої освіти Професійного стандарту, з-поміж яких такі: А2.1. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів. А2.2. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей. А2.3. Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів.

наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.12.2020 № 2736. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text	А2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів. А2.5. Здатність розвивати в учнів критичне мислення. А2.6. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу. А2.7. Здатність формувати ціннісні ставлення учнів. А3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності. А3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси. А3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі. Б1.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність. Б2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами. Б2.2. Здатність конструктивно т а безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу. Б2.3. Здатність усвідомлювати та поціновувач взаємозалежність людей і систем у глобальному світі. Б3.1. Здатність до суб’єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі. В1.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища. Б2.1. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу. В3.1. Здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів. Г1.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу. Г1.2. Здатність планувати освітній процес. Г2.2. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів. Г3.1. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів. Г3.2. Здатність аналізувати результати навчання учнів. Д1.1. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі. Д1.2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності. Д1.3. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності. Д2.1. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя. Д.2.2. Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо). Д3.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні проблеми
Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.03.2021 № 610 URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/325-610_vikladaci_zakladiv_visoi_osviti.pdf	У спеціальних (фахових, предметних) компетентностях освітньої програми враховано професійні компетентності викладача закладу вищої освіти Професійного стандарту, зпоміж яких такі: А1. Здатність розробляти програму навчальної дисципліни або її складники, навчальні та методичні матеріали до них. А2. Здатність оновлювати програму навчальної дисципліни відповідно до вимог внутрішньої системи забезпечення якості. Б1. Здатність проводити навчальні заняття та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб студентів. Б2. Здатність консультувати студентів з предмета навчальної дисципліни відповідно до їхніх індивідуальних освітніх потреб. Б3. Здатність здійснювати індивідуальний супровід студента (наставництво, менторство) і під час навчання.

	В1. Здатність розробляти критерії та обирати інструменти оцінювання. В2. Здатність здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання (проводити атестацію). В3. Здатність надавати студентам зворотний зв'язок щодо результатів оцінювання та рекомендації щодо покращення результатів навчання. Г1. Здатність обґрунтовувати, спланувати та виконати дослідницький/творчий проєкт. Г2. Здатність проаналізувати та узагальнити дослідницько/творчого проєкту, підготувати та оприлюднити презентацію, звіт, статтю, монографію Г3. Здатність підготувати запит на видачу патенту на винахід, корисну модель, документів, що засвідчують право автора на твір (за необхідності). Д1. Здатність готувати документи та матеріали до засідань кафедри, інших колегіальних органів, брати участь у нарадах, рабочих групах, професійних об'єднаннях

5. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти (далі – ВЗЯВО) включає в себе: Стратегію ЦДУ ім. В. Винниченка та процедури забезпечення якості освіти; механізми забезпечення академічної доброчесності, які покликані запобігти плагіату, фальсифікації результатів наукових досліджень та іншим порушенням академічної доброчесності; моніторинг та оцінювання якості освіти, яка дозволяє збирати інформацію про якість освіти та використовувати її для прийняття управлінських рішень; менеджмент якості, який забезпечує ефективне функціонування ВСЗЯО, що ґрунтується на залученні всіх учасників університетської спільноти до процесу постійного вдосконалення якості з використанням різноманітних інструментів та методів, з-поміж яких такі: стратегічне планування; моніторинг та оцінювання; вирішення проблем; командна робота; навчання та розвиток; участь усіх зацікавлених сторін (викладачів, здобувачів освіти, роботодавців, представників громадськості, академічної спільноти).

ВЗЯВО в ЦДУ ім. В. Винниченка здійснюється відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднене на сайті університету за адресою: http://surl.li/klzoa Це Положення відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG 2015), статті 16 Закону України «Про вищу освіту» (2014) та статті 41 Закону України «Про освіту» (2020), постанові КМУ № 1187 від 30.12.2015 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (2021), Статуту Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, Положенню про організацію освітнього процесу Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. ВЗЯВО охоплює керівників та підрозділів та ґрунтується на 10 процедурах, пов’язаних з моніторингом, періодичним переглядом навчальних планів, програм і контрольних заходів, формуванням якісного контингенту здобувачів вищої освіти, оцінюванням результатів навчання, посиленням практичної підготовки, забезпеченням якості кадрового складу, відповідного ресурсного забезпечення, удосконаленням інформаційної системи управління та Е-навчання, забезпеченням академічної доброчесності, публічності інформації щодо діяльності ЦДУ ім. В. Винниченка, участю в рейтингових дослідженнях різних рівнів тощо.

Отже, за вищевказаним ВЗЯВО містить усі необхідні складові, а саме:

1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;

2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науковопедагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

6)забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів

6. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ПП -01	ПП -02	ПП -03	ПП -04	ПП -05	ПП -06	ПП -07	ПП -08	ПП -09	ПП -10	ПП -11	ПП -12	ПП-13	ПП-14	ПП-15
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+		
ЗК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 3		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
ЗК 4		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК 6		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
ЗК 7		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 8		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+
ЗК 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК 1								+	+			+	+		+
ФК 2			+	+				+				+	+		
ФК 3			+	+				+				+	+		+
ФК 4					+	+		+				+	+		
ФК 5	+							+			+	+	+		
ФК 6		+						+			+	+	+		
ФК 7		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
ФК 8		+						+		+	+	+	+		
ФК 9		+	+	+				+	+	+	+	+	+		+
ФК 10		+						+		+	+	+	+		+
ФК 11		+	+	+				+			+	+	+		+
ФК 12		+						+			+	+	+		+
ФК 13		+		+	+	+		+	+		+	+	+	+	+
ФК 14		+						+			+	+	+		+
ФК 15		+						+			+	+	+		+
ФК 16								+					+		+

7. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПНР) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ПП-01	ПП-02	ПП-03	ПП-04	ПП-05	ПП-06	ПП-07	ПП-08	ПП-09	ПП-10	ПП-11	ПП-12	ПП-13	ПП-14	ПП-15
ПРН 1									+					+	
ПРН 2			+	+										+	

	ПП-01	ПП-02	ПП-03	ПП-04	ПП-05	ПП-06	ПП-07	ПП-08	ПП-09	ПП-10	ПП-11	ПП-12	ПП-13	ПП-14	ПП-15
ПРН 3					+	+								+	
ПРН 4		+	+	+			+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН 5		+			+	+	+	+	+		+	+	+		
ПРН 6		+	+	+			+	+	+		+	+	+	+	
ПРН 7		+					+	+		+	+	+	+	+	
ПРН 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	
ПРН 9		+	+	+			+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 10		+					+	+			+	+	+	+	+
ПРН 11							+	+			+	+	+	+	+
ПРН 12		+					+	+			+	+	+	+	+
ПРН 13		+					+	+			+	+	+	+	+
ПРН 14		+					+	+			+	+	+	+	+
ПРН 15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		

7. Опис програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Шифр	Найменування навчальних дисциплін, практик
	Обов'язкові компоненти		
ІК, ЗК2, ЗК5, ЗК9-11, ФК15	ПРН8, ПРН15	ОК ПП-1	Філософія наукового пізнання (англійською мовою)
ІК, ЗК 1-11, ФК6-15	ПРН4-10, ПРН12-15	ОК ПП-2	Педагогіка та методика викладання в ЗВО
ІК, ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 10, ЗК 11, ФК 1, ФК 2, ФК 3, ФК 4, ФК 5, ФК 6, ФК 7, ФК 8, ФК 9, ФК 10, ФК 11, ФК 12, ФК 13, ФК 14, ФК 15	ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 15	ОК ПП-3	Сучасні освітні технології у викладанні української мови та літератури
ІК, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 10, ЗК 11, ФК 1, ФК 3, ФК 4, ФК 5, ФК 6, ФК 7, ФК 8, ФК 9, ФК 11, ФК 12, ФК 13, ФК 14,	ПРН 3, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 10, ПРН 12, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 15	ОК ПП-4	Теорія літератури
ІК, ЗК2, ЗК5, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ФК4, ФК1, ФК7	ПРН1, ПРН6, ПРН5, ПРН15	ОК ПП-5	Загальне мовознавство
ЗК2, ЗК5, ЗК9, ЗК10,	ПРН3, ПРН4, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН13	ОК ПП-6	Сучасна зарубіжна література та технології її навчання
ЗК2, ЗК5, ЗК9, ЗК10,	ПРН3, ПРН4,	ОК ПП-7	Англійська література

ФК4, ФК8, ФК3	ПРН5		
ІК, ЗК2, ЗК5, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ФК4, ФК1, ФК7	ПРН3, ПРН6, ПРН5, ПРН15	ОК ПП-8	Теоретичний курс англійської мови
ІК, ЗК2, ЗК5, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ФК4, ФК1, ФК7	ПРН3-4, ПРН9-15	ОК ПП-9	Технології навчання англійської мови
ІК, ЗК2, ЗК5, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ФК4, ФК1, ФК7	ПРН3, ПРН6, ПРН5, ПРН8, ПРН15	ОК ПП-10	Практика усного та писемного мовлення
ІК, ЗК2, ЗК5, ЗК9, ЗК10, ЗК11, ФК4, ФК1, ФК7	ПРН1, ПРН6, ПРН5, ПРН15	ОК ПП-11	Проблемні аспекти сучасного мовознавства
ЗК2, ЗК5, ЗК9, ЗК10,	ПРН3, ПРН4, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН13	ОК ПП-12	Практика навчального аналізу літературного твору
ІК, ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 7, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 11, ФК 7, ФК 8, ФК 9, ФК 10	ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН9-15	ОК ПП-13	Навчальна практика-тренінг «Засоби дистанційної освіти»
ІК, ЗК1-11, ФК10-15	ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15	ОК ПП-14	Виробнича практика в закладах загальної середньої освіти
ІК, ЗК1-11, ФК10-16	ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15	ОК ПП-15	Виробнича практика в закладах вищої освіти

9. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text
2. Про освіту: Закон України від 25.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.03.2021 № 463-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
4. Концепція розвитку педагогічної освіти / МОН України / Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 р. URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584, з урахуванням змін згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 03.04.2024 р. № 441). URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo

6. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019 та № 519 від 25.06.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text
7. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.12.2020 № 2736. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text
8. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 23.03.2021 № 610. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/325-610_vikladaci_zakladiv_visoi_osviti.pdf
9. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 із змінами, в редакції від 21.12.2022. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п
10. Перелік предметних спеціальностей спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізацій предметної спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)), спеціалізацій спеціальностей 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та 016 Спеціальна освіта, за якими здійснюється розміщення державного (регіонального) замовлення: Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2024 р. № 260, зареєстрований в Міністерстві Юстиції України 19 березня 2024 р. за № 405/41750. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0405-24#n16
11. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (зі змінами, в редакції від 16.01.2024). URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text
12. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, в редакції від 20.06.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text
13. Зразок освітньо-професійної програми для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів: Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-239 від 28.04.2017 р. URL: https://shorturl.cusu.edu.ua/c

10. Прикінцеві положення

Освітня програма містить вимоги до підготовки магістрів за спеціальністю 014 Середня освіта, предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка стосовно:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література);
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою, та результатів їхнього навчання;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Розробники ОП самостійно визначили перелік дисциплін, практик та інших освітніх компонентів, необхідних для набуття передбачених ОП компетентностей та результатів навчання.

Розробники ОП під час формування ОП самостійно встановили вимоги до компетентностей і результатів навчання в контексті професійної діяльності вчителя природничих наук, фізики, хімії, біології закладу загальної середньої освіти, викладача інтегрованих навчальних курсів природничої галузі закладу вищої освіти.

Розробники ОП використовують власні формулювання спеціальних (фахових, предметних) компетентностей і результатів навчання, враховуючи вимоги професійних стандартів до професійних компетентностей вчителя закладу загальної середньої освіти та викладача закладу вищої освіти.

Розробники ОП самостійно визначили форми атестації здобувачів вищої освіти. Корисні посилання:

1. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf (https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page=

2. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011. URL: http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-ofeducation-isced-2011-en.pdf

3. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. URL: http://www.unideusto.org/tuningeu/

4. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.- уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. .І Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с. URL: https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf

5. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/611052/mod_resource/content/1/BolonskyiProcessNewPar adigmHE.pdf

6. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційноаналітичний огляд. URL: https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF_%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8_book_2015.pdf 35

7. Розроблення освітніх програм : методичні рекомендації / Авт. : В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с. URL: http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhenniainstrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohram metodychni-rekomendatsii&start

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література)»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта
ЦДУ ім. В.Винниченка

Гарант програми – проф. Г.Д. Клочек

Цікаво було познайомитися з освітньо-професійною магістерською програмою, за якою готуються майбутні вчителі-словесники українських шкіл. При цьому мала можливість співставити цю програму з відповідними програмами, що є дієвими у Варшавському університеті.

Вражає величезна кількість компетентностей, на засвоєння яких зорієнтована програма. Причому, вони ще й рубриковані – «Інтегральна компетентність», «Загальні компетентності» і т.д.

На мою думку така величезна кількість компетентностей не дає змогу сконцентруватися на основних, до того ж, ті **основні** компетентності, якими повинен володіти вчитель української мови та літератури, і, за сумісництвом, ще й учитель англійської мови та літератури, не зазначені. Однак, вдаючись до таких зауважень, розумію, що в даному випадку мені варто дотримуватися принципу «В чужий монастир не йти зі своїм статутом». Вочевидь, така кількість компетентностей – це обов'язковий канон, дотримування якого вимагається «зверху».

То ж зупинюся лише на основному розділі освітньої програми – **«Перелік компонентів…».**

Серед навчальних дисциплін українського циклу вельми доцільними для підготовки вчителя-словесника є такі навчальні предмети як «Теорія літератури» (я знайома з навчальним посібником Г.Д. Клочека «Синергія літературного твору», в якому новаційно чи не вперше в європейському літературознавстві розроблена «теорія літературного твору»).

Викликає схвалення наявність таких «мовних» дисциплін як «Загальне мовознавство» та «Проблемні аспекти сучасного мовознавства».

Відчувається відсутність дисциплін, які озброювали б майбутніх учителів-словесників уміннями та навчиками у викладанні мови та літератури. Судячи з назви, така дисципліна як «Сучасні освітні технології у викладанні української мови та літератури» тільки частково вирішує цю проблему. Дуже важливо озброювати майбутніх учителів методичними знаннями та навичками, які давали б йому можливість оволодіти тонким мистецтвом аналізу літературного твору.

Тому рекомендувала б замінити навчальну дисципліну «Українська літературна критика» на дисципліну, скажімо, такого характеру: «Методика навчального аналізу літературного твору». А навчальний курс «Українська літературна критика» разом, до речі, з навчальним курсом «Проблеми мовно-літературної освіти» перенести у розділ «Вибіркові дисципліни».

До речі, недоліком освітньої програми є відсутність переліку вибіркових дисциплін.

Відомо, що в європейських університетах у програмі підготовки вчителів є обов'язковими навчальні дисципліни, які розвивають уміння і навички педагогічних комунікацій (йдеться про дисципліну «Педагогічна риторика»). В рецензованій програмі такої дисципліни немає – і це є теж недоліком.

Стосовно «англійського» циклу дисциплін, то запитання викликає ОК10 «Англійська література». Він видається зайвим при наявності такої дисципліни як «Сучасна зарубіжна література та технології її навчання».

Мої зауваження – це спостереження у певному розумінні постороньої людини. Проте я їх зробила, орієнтуючись на практику європейського університету.

І то Ваша, шановні колеги, справа, як до них поставитися.

З повагою -

Prof. dr hab. Walentyna Sobol
redaktor naczelny rocznika "Studia Polsko-Ukraińskie"
Katedra Ukrainistyki
Uniwersytet Warszawski
wsobol@uw.edu.pl

Stwierdzam własnoręczność podpisu

Data 20.12.2022 r. podpis

DZIEKANAT
WYDZIAŁU LINGWISTYKI STOSOWANEJ
UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO
Kierownik
Małgorzata Cenajek

ВІДГУК

на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Українська мова і література та
Англійська мова і зарубіжна література)»
ЦДУ ім. В. Винниченка

До поєднання в одній освітній програмі двох спеціальностей – вчитель української мови і літератури та вчитель англійської мови і зарубіжної літератури – треба ставитися позитивно.

Я – вчитель математики. Але як директор ліцею часто відвідую уроки вчителів української мови та літератури. І їх професійний рівень визначаю по тому, наскільки вони вміють зацікавити учнів як біографією письменника, так і твором, який вивчається на уроці.

Вчитель-мовник має бути як для учнів, так і для інших учителів прикладом того, як треба володіти мовою – яскравим та образним словом.

Серед навчальних дисциплін, що прописані в освітній програмі, я не бачу таку дисципліну, яка розвивала б у майбутніх учителів-словесників усно-мовні уміння та навички. Можливо, такі уміння та навички формуються при засвоєнні мовних та літературних дисциплін, що є в переліку.

Загалом освітньо-професійна програма створює позитивне враження. Знаючи високий професійний рівень викладачів факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій нашого університету, я переконана, за цією програмою буде підготовлено для сучасної української школи багато вчителів-словесників – справжніх майстрів своєї справи.

Дубівка Олена Олександрівна,
директор комунального закладу
«Ліцей «Лідер» Кропивницької міської ради»

21 березня 2023 року

ВІДГУК

на освітньо-професійну програму «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»
ЦДУ ім. В. Винниченка

Вчитель української мови і літератури є головною фігурою в кожному педагогічному колективі. Пояснюється це багатьма чинниками – і тим, що знання учнями рідної мови та літератури завжди буде головним показником рівня навчальної успішності школи, і його провідною роллю учителя-словесника в патріотичному вихованні. Особливо ж його роль є значущою в теперішній час – у час війни з рашистською ордою, коли виховання високої національної свідомості є першочерговим завданням нашої школи.

Хочу відзначити, що спеціальність «Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)» приваблює поєднанням двох спеціальностей. Учитель-словесник, який володіє двома мовами – українською та англійською – завжди буде потрібний у кожній школі. Суспільний статус такого вчителя, який окрім рідної мови володіє англійською мовою як мовою міжнародного спілкування є високим.

Як директор школи, я часто відвідую уроки наших учителів-словесників, сама маю філологічну освіту, тому знаю, які професійні компетентності є особливо важливими. Перша з них – глибоке знання свого предмету викладання. Зрозуміло, що основні знання зі свого предмету він отримує, навчаючись за програмами бакалаврату. Завдання ж магістерського курсу полягає у їх поглибленні та в набутті практичних навичок. З цієї точки зору треба, на мою думку, схвалити спрямованість освітньої програми на те, щоб студенти набували якомога більше практичних умінь та навичок.

Серед професійних компетентностей особливо важливою є уміння аналізувати твір таким чином, щоб учень набував здатності глибоко розуміти художні тексти – лише в цьому випадку він зможе стати кваліфікованим читачем. А це означає, що він сформується як громадянин високої культури.

Рекомендую укладачам програми ввести навчальні дисципліни, які давали б студентам поглиблені знання про життя і творчість окремих класиків нашої літератури – напр., Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Ліни Костенко… Вочевидь, це можна зробити за рахунок дисциплін вільного вибору.

Схвалюю аналізовану освітньо-професійну програму.

Війна Галина Георгіївна,
кандидат наук з державного управління,
директор НВО «Спеціалізований навчальний заклад «Гармонія» гімназія ім.. Т. Г. Шевченка – ЦПВ «Контакт» (м. Кропивницький).

20 березня 2023 року

ВІДГУК

на освітньо-професійну програму

«Середня освіта (Українська мова і література та Англійська мова і зарубіжна література)»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Центральноукраїнського державного університету ім. В. Винниченка

Вважаю, що поєднання кваліфікацій «Вчитель української мови і літератури» та «Вчитель англійської мови і зарубіжної літератури» є доцільним з багатьох причин – не буду їх перераховувати через їх очевидність.

Мої міркування стосуватимуться **другого** розділу Освітньої програми, в якому здійснено перелік навчальних дисциплін, які належить засвоїти майбутнім учителям мови і літератури. При цьому виходжу зі своєї багатолітньої роботи вчителя-словесника.

Немає сумніву, що такі дисципліни як «Сучасні освітні технології у викладанні української мови та літератури» (ОК2), «Теорія літератури» (ОК3), «Загальне мовознавство» (ОК5) є доцільними в підготовці вчителів-філологів.

З досвіду знаю, що успішне викладання в школі навчального предмету «література» потребує від учителя широкого спектру важливих компетентностей, а саме: розуміння «таємниць» художності літературного твору (а цього розуміння дуже складно досягати!), багатьох тонкощів методики викладання літератури, актуальність яких посилюється тим, що сучасні учні мало читають і у них втрачений інтерес до літератури. Через те зацікавити їх художнім твором, викликати в них інтерес до читання потребує таких умінь та навичок, які дозволили б вибудовувати урок як твір мистецтва. Окрім того, вчитель літератури має бути риторичною особистістю, тобто володіти мистецтвом комунікації. Глибоко переконана, що зацікавити художнім твором, вибудувати урок літератури як твір мистецтва, може лише риторична особистість учителя.

Виходячи зі сказаного, **радила б творцям програми ввести в перелік компонентів ОП такі дисципліни, які розвивали б у студентів розуміння художнього тексту, озброювали б його уміннями та навичками навчального аналізу літературного твору.** Лише в такому випадку освітня програма другого (магістерського) рівня літературної освіти буде забезпечувати підготовку високопрофесійного вчителя літератури.

Соколова Віра Володимирівна,
Заслужений вчитель України, вчитель навчально-виховного комплексу «Спеціалізований загальноосвітній навчальний заклад І-ІІІ ступенів № 26»
virasokolova19@gmail.com

20 грудня 2023 року